

Eksempel på kildemateriale - samfundsfag

Du har i samfundsfag trukket

Social mobilitet – hvad er statens rolle?

Opgivelser fra undervisningen i 9.a på XXX skole

Emne/tema fra opgivelserne

Social mobilitet– hvad er statens rolle?

Baggrundslæsning - opgivelser fra undervisningen

"Samfundsfag 9" af Anders Stig Christensen, Gyldendal 2012. Kap. "Lighed og ulighed" og "På kanten af samfundet" side 50-78

Problemstillinger fra undervisningen

- Hvad mener de forskellige ideologier om statens rolle?
- Hvad betyder frihed i de forskellige ideologier?
- Hvordan kommer statens rolle til udtryk i konkret politik?
- Hvilke faktorer er vigtige for øget social mobilitet?
- Hvilken betydning har uddannelse for social mobilitet?
- Hvad er statens rolle og hvad er individets rolle i forbindelse med social mobilitet?
- Hvad betyder den familiemæssige baggrund for uddannelse og muligheder for social mobilitet?

Kendte kilder fra undervisningen - en oversigt

Kilde 1 (Leksikonopslag, et uddrag)

Den Store Danske: Liberalisme. Udgivet af Lars Bille, Hector Estrup, Palle Svensson.

Internetadresse: [http://denstoredanske.dk/Samfund, jura og politik/Samfund/Moderne demokrati og konstitutionelt monarki/liberalisme](http://denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Samfund/Moderne_demokrati_og_konstitutionelt_monarki/liberalisme)- Besøgt d. 10.11.2018 (Internet)

Kilde 2 (Politisk principprogram, et uddrag)

Liberal Alliance: Principprogram og Arbejdsprogram. Udgivet af Liberal alliance.

Internetadresse: <https://www.liberalalliance.dk/visioner-vaerdier/> - Besøgt d. 10.11.2018 (Internet)

Kilde 3 (TV-udsendelse, 2018)

TV2 nyhederne. Elevernes talsperson har selv et fravær på 32 procent og synes ikke, det er et problem (Interview). 0,32 min., Tv2, sendt d. 07.05.2018. Internetadresse:

<http://nyheder.tv2.dk/video/dGFsc21hbmRpYnJvMDcwNQ> - Besøgt d. 10.11.2018 (TV-udsendelse)

Kilde 4 (Uddrag af artikel, 2018)

I artiklen på DR.dk gengives UVM's fem initiativer mod fravær.

DR: Minister vil have mindre fravær på gymnasierne. Udgivet af DR.

Internetadresse: <https://www.dr.dk/ligetil/minister-vil-have-mindre-fravaer-paa-gymnasierne> - Besøgt d. 10.11.2018 (Internet)

Kilde 5 (Figur, 2012)

Figur 1 i en større analyse fra AE: Denne analyse er en del af baggrundsanalyserne til bogen "Det danske klassesamfund – et socialt Danmarksportræt".

Det danske klassesamfund: Social arv i de sociale klasser. Udgivet af AE - Arbejderbevægelsens Erhvervsråd .

Internetadresse: https://www.ae.dk/files/dokumenter/analyse/ae_social-arv-i-de-sociale-klasser.pdf - Besøgt d. 10.11.2018 (Internet)

Kilde 6 (TV-debat, 2015)

Uddrag af tv-debat fra DR gengivet på facebook.

Debatten. (Debat). 1,50 min., DR, sendt d. 21.05.2015. Internetadresse:

<https://www.facebook.com/Debatten/videos/1010760922298199/> - Besøgt d. 10.11.2018 (TV-udsendelse)

Kilde 7 (digt, fiktion, 1932)

Fiktion: Digt af Gustf Munch-Petersen udgivet i 1932 i digtsamlingen "Det nøgne menneske"

Kalliope: Til mine forældre. Udgivet af Gustaf Munch-Petersen.

Internetadresse: <https://kalliope.org/da/text/munchp2017092318> - Besøgt d. 10.11.2018 (Internet)

Kilde 8 (Karikaturtegning i Politiken 2012)

Kransekagen, Steen Petersen, Anne-Marie . 2012. Set:

<https://politiken.dk/debat/art5462514/Her-er-det-nye-danske-klassesamfund> 10.11.2018.

Database: - Besøgt d. .. (Billede)

Kilde 1 (Leksikonopslag, et uddrag)

liberalisme, politisk ideologi, der hviler på et individualistisk menneske- og samfundssyn. Selve udtrykket *liberalister* blev første gang benyttet om en gruppe spaniere, der kæmpede mod [Napoleon Bonapartes](#) herredømme over Spanien og i 1812 søgte at etablere et konstitutionelt monarki.

.....

Liberalismen har et ambivalent forhold til staten; på den ene side er staten nødvendig til beskyttelse af de individuelle rettigheder, på den anden side er der en fare for, at den bliver for stærk og omfattende. Derfor må statens magt begrænses og kontrolleres, fx i form af en skreven forfatning (se [konstitutionalisme](#)) og i form af magtdeling (se [Montesquieu](#)).

Hovedtanken i det individualistiske samfundssyn er bl.a. ifølge Hobbes, at samfundet opfattes som en sum af enkeltindivider. Samfundsmæssige institutioner og normer har ingen selvstændig eksistens og værdi, men er bevidst skabt af rationelle individer med henblik på at varetage bestemte interesser, og som sådanne kan de ændres ved bevidste beslutninger.

Kilde 2 (Politisk principprogram, et uddrag):

1. Vi tror på personlig frihed. Liberal Alliance tager udgangspunkt i, at mennesker trives bedst i frihed. Livet er vort eget, og vi skal have lov til at bruge det, som vi vil. Friheden er ikke til salg.

  2. Vi tror på frisind. Når vi må gøre, hvad vi vil, får vi mulighed for at udfolde os på mange forskellige måder. Leve i familier, leve i kollektiver eller leve alene. Enhver må søge lykken på sin egen måde. Vi accepterer andres valg, så længe de ikke skader os.

  3. Vi ønsker mindre stat og mere privat. En begrænset statsmagt, lav skat, en robust grundlov, uafhængige domstole og klare individuelle rettigheder er en forudsætning for et frit samfund. Vi tror på medborgerskab, hvor respekten for menneskenes ligeværd og de demokratiske spilleregler er grundlaget for samfundets organisering.

  4. Vi tror på frihed under ansvar. Personligt ansvar er en naturlig følge af den personlige frihed. Man er ansvarlig for sine succeser såvel som sine fiaskoer. Ligesom man får mulighed for at høste frugterne af sin egen indsats og succes, må man acceptere at nedsætte sin levestandard, hvis man enten sløser med sine muligheder eller blot er uheldig.
-

Kilde 3 (Tv-udsendelse, 2018)

/ NYHEDER Seneste Politik Krimi Samfund Udland Business Penge Tech

07. maj, 2018, 14:13

Ministeren vil sætte en grænse for fravær i gymnasiet, men det møder ikke jubel hos gymnasieelever.

<http://nyheder.tv2.dk/video/dGFsc21hbmRpYnJvMDcwNQ>

Kilde 4 (artikel, 1732):

Uddrag af Artikel på DR.dk, hvor Undervisningsministeriets fem initiativer mod fravær gengives.

LIGETIL TEMAER UNDERVISNING LIGETIL PÅ TEGNSPROG OM LIGETIL

Minister vil have mindre fravær på gymnasierne

Undervisningsministeren mener, at fraværet på gymnasier og hf er for højt. Derfor kommer hun med fem initiativer, der skal nedbringe fraværet.

.....

Nedenfor kan du læse mere om undervisningsministerens initiativer, der skal nedbringe fraværet i de gymnasiale uddannelser.

Det danske klassesamfund

Social arv i de sociale klasser

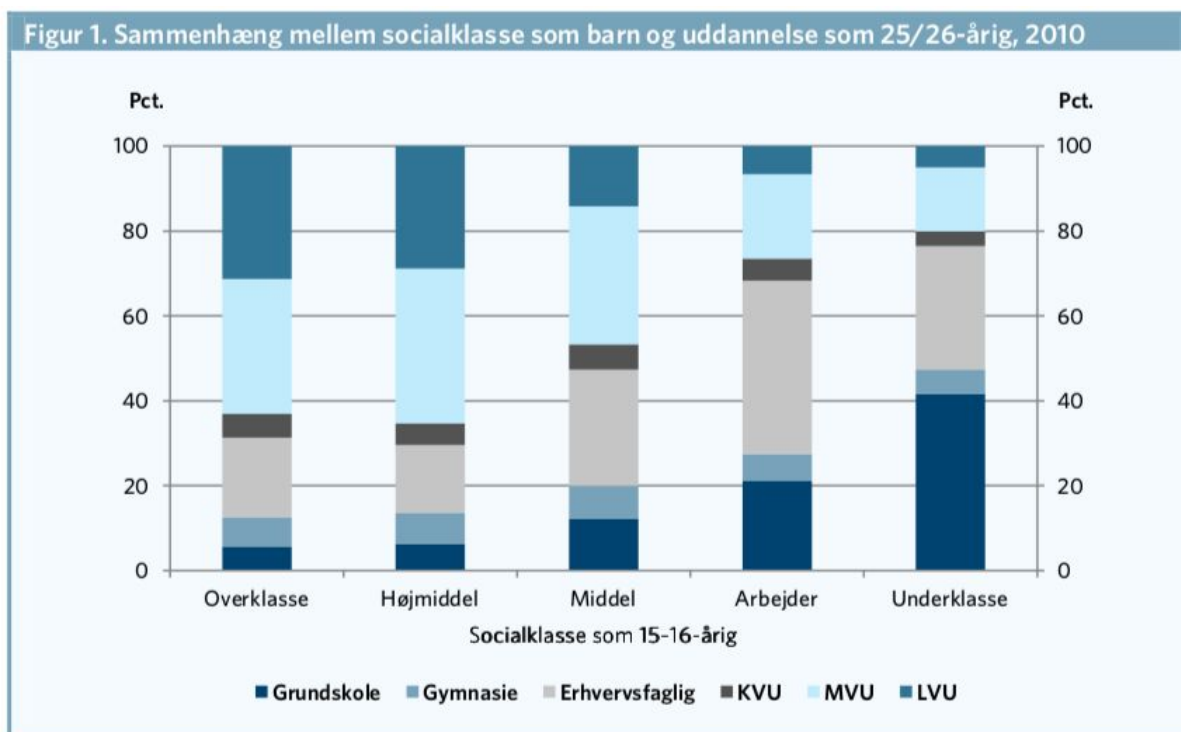
Denne analyse er en del af baggrundsanalyserne til bogen "Det danske klassesamfund - et socialt Danmarksportræt". I denne analyse undersøges det, om der er en sammenhæng mellem den sociale klasse, den familie man vokser op i har, og den sociale klasse man selv opnår som voksen.

af chefanalytiker **Jonas Schytz Juul**

29. oktober 2012

Kilde: Undervisningsministeriet.

Kilde 5 (Figur, 2012)

Anm: Se boks 3.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Kilde 6 (TV-debat, 2015)

I Debatten på DR diskuterer Merete Riisager, hvad hun forstår ved den sociale arv.

Debatten - DR ✓

21. maj 2015 · 🌐

"Den sociale arv består i den påvirkning, forældre giver deres børn. Den kan vi ikke fjerne, medmindre man fjerner børnene helt fra forældrene," sagde Merete Riisager (LA) i ugens udgave af Debatten. Se klippet og fortæl os om du er enig?

Hele udsendelsen kan ses her <https://www.dr.dk/tv/se/debatten>

Gustaf Munch-Petersen (1912–38)

Værker   Digttitler   Førstelinjer   Biografi

---

til mine forældre

jeg blev ikke det, i ventede —
jeg blev alt det, i havde frygtet —
i lod mig vokse op
næret ved jeres afsavn.
5 i opdrog mig med skjulte taarer —
opdrog mig
til at leve jeres liv — fortsætte det —
skal jeg sige:
saadan levede i; i gjorde ret —
10 altsaa er det godt at leve saadan.
skal jeg?
eller skal jeg dræbe haabet i jer?
fortælle jer, at jeg ikke blev som i —
at min verden er en anden end jeres,
15 min glæde,
min smerte en anden end jeres —
vil i tro paa min tak til jer?
paa min tak til livet?

- eller vil i sige:
- 20 han fik alt,
han tog alt af os,
og giver os intet tilbage,
andet end sorg og skuffelse.
jeg ved, i har ret, naar i siger det.
- 25 jeg tror, jeg har ret, naar jeg gaar til mit eget land.
men jeg gaar tøvende —
jeg gaar langsomt og tungt —
men jeg tror, jeg skal gaa.

Kilde 8 (Karikaturtegning i Politiken, 2012)

POLITIKEN

Søndag

DEBAT > LEDER | KRONIKEN | KLUMMER | DEBATINDLÆG | DAGENS TEGNING | INDSEND DEBATINDLÆG

Overklassen - de, der sidder på pengene og den allerhøjeste status

Den højere middelklasse - de, der har de højeste uddannelse og høje indkomster

Tegning af Anne-Marie Steen Petersen, 2012